

Aasta puu tamm:

Eesti vägevaimad tammed

Tammel on eestlasele mitu sügavat sümbolset tähendust: elujõu ja pikaajalisuse, vastupidavuse, püsivuse ning tarkuse puu; meie looduskaitse sümbol. Hiiepuuna on ta pakkunud kodu-, rahu- ja turvatunnet ning andnud lootust. Paljud meie tammed ja tammikud on võetud looduskaitse alla. Keskkonnaportaali andmetel on Eestis üksikpuu või puurühmana kaitse all paarsada tamme/tammerühma ja paarkümmend tammikut. Veel leidub meil väärtuslikke hiiepuusid.

Tamm on aasta puu olnud ka 1998. aastal. Aasta puud on Eesti Looduse toimetuse valinud alates 1996. aastast.

4 Vinni tammik: kaitsealune tammik, kus Vinni vald on paljude puude juurde lisanud teabetahvlid nende isikute nimedega, kes on pälvitud Eduard Vilde kirjandusauhinna. Nimepuu on saanud ka Eduard Vilde.

5 Rava tammik: Eesti esimene looduskaitseobjekt, 1936. aastal tehtud esimene sissekanne Eesti looduskaitse registrisse.

6 Baeri tammed: Piibe pargis kasvavad Baeri-aegsed tammed. Karl Ernst von Baer oli Eestist pärit maailmakuulus loodus- ja arstiteadlane, sündinud Piibe mõisas.

7 Tartu tammik: 2007. a rajatud tammik. Tartule oluliste inimeste, s.o linna aukodanike, linnapeade, Tartu sõpruslinnade esindajate, tähtsate külaliste jt auks istutatud tammed.

8 Orissaare staadioni tamm: valitud 2015. aastal Euroopa aasta puuks. Tähelepanuväärne, sest asub keset jalgpalliväljakut.

9 Priiuse tamm: ainus omataoline, kuna istutatud selleks, et tähistada pärisõrjuse lõppu. Täpset istutusaega ei teata: tõenäoliselt peetakse aastat 1866, kaheldav on 1816.

10 Kõrvi tamm: kolme tamme tüved on kokku kasvanud jämedate külgokstega puuks; omapärane Eestis.

11 Pühajärve sõjatamm: üks Eesti suurima ümbermõõduga tamm, kuulub selle järgi esikolmikusse. Nimepanekut on ajendanud talupoegade vastuhakk mõisniku vastu.

12 Vara tamm: kasvab Vara kirikuaias kõigest seitsme meetri kaugusel pühakojast. Omalaadne vaatepilt: kõrvu paiknevad hiiepuu ja kivist pühamu.

13 Rannu tuhandeaastane tamm: kuulus nime ja rikkaliku pärimuse poolest, säilinud haru püsib püsti tugevate najal.

14 Mustahamba tamm: üks väheseid säilinud ristitammesid. Eestis on ristipuudeks sagedamini valitud mände või kuuski, harvem lehtpuid.

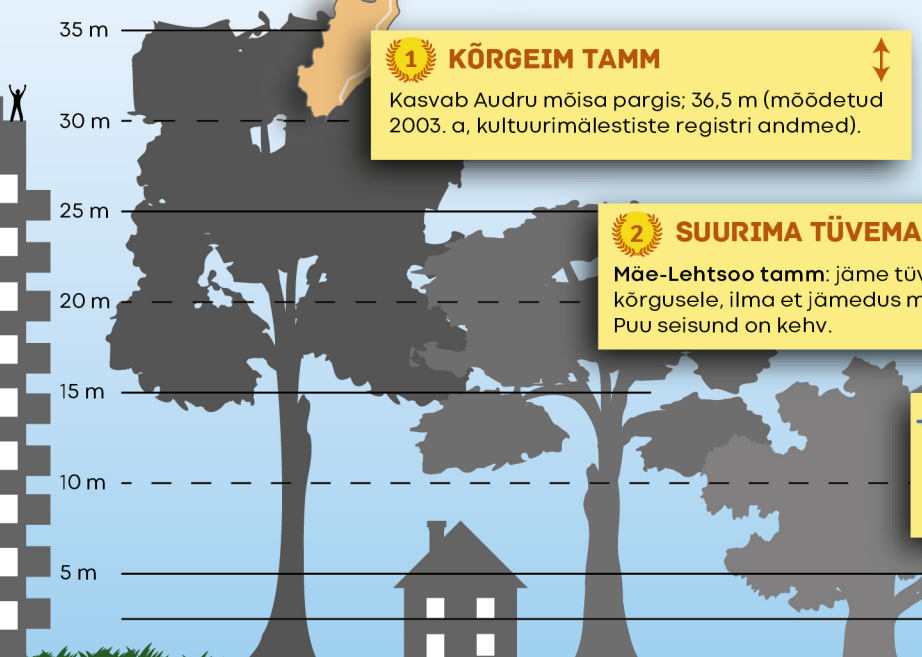
Mäe-Lehtsoo tamm

Foto: Amadr / Wikimedia Commons

1 KÕRGEIM TAMM
Kasvab Audru mõisa pargis; 36,5 m (mõõdetud 2003. a, kultuurimälestiste registri andmed).

2 SUURIMA TÜVEMAHUGA TAMM
Mäe-Lehtsoo tamm: jäme tüvi sirutub ligi kuue meetri kõrgusele, ilma et jämedus märkimisväärselt väheneks. Puu seisund on kehv.

3 JÄMEDAIM JA VANIM TAMM
Tamme-Lauri tamm: ümbermõõt 852 cm (mõõdetud 2009. a, Martin Suuroja). Ilmselt Eesti vanim tamm, vanus võib ulatuda 700 aastani.

- Pühapaigad
- Kaitstavad tammed
- „Kõige-kõige“ tammed
- Tammealleed, puurühmad, kaitstavad tammikud

Tamme-Lauri tamm suvel, 2013. a

Foto: Abiget47 / Wikimedia Commons

Allikad:
1. EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur.
2. Kaasik, Ahto 2017. Pühapaikade teejuht. Pegasus, Tallinn.
3. Relve, Hendrik 2003. Põlispuid. Koolibri, Tallinn.
4. Suuroja, Martin 2009. Eesti tammed. Eesti loodusmonumendid. GeoTrail KS, Tallinn.